

GROEIBOEK ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS SAMENWERKEN MET EXTERNE PARTNERS

Heb je of krijg je een anderstalige nieuwkomer¹ op school? Dan wil je dat die zich welkom voelt en voldoende taalvaardig wordt om mee te draaien in de klas en op school.

In de andere hoofdstukken van dit 'Groeiboek anderstalige nieuwkomers' lees je wat dat allemaal met zich meebrengt en hoe je een gepaste aanpak uitwerkt in je klas.

Je staat er niet alleen voor. In de eerste plaats zijn er je collega's en directie om je te helpen.

Heb je toch extra informatie, ondersteuning of hulpverlening nodig voor An, haar familie of de school? Dan kun je een beroep doen op heel wat externe partners.

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van (Brusselse) partners die je kunt aanspreken.

1.	Ik maak me zorgen om het functioneren van An. Waar kan ik terecht?	2
2.	Waar vind ik een tolk?	4
3.	Waar kunnen de ouders van An terecht om de nieuwe maatschappij beter te leren kennen?	5
4.	Hoe kan An ook buiten de school(m)uren het Nederlands oefenen?	5
5.	De ouders van An willen Nederlands leren. Waar kan dat?	6
6.	Waar kan ik terecht met juridische vragen van ouders?	7
7.	Waar vind ik meer info en vorming over anderstalige nieuwkomers?	8
8.	Waar kunnen oudere anderstalige nieuwkomers terecht?	10

---

¹ Om niet altijd 'de anderstalige nieuwkomer', 'het kind' of 'de leerling' te moeten schrijven, gebruiken we de voornaam An om 'de anderstalige nieuwkomer' te benoemen. We gebruiken ook de vrouwelijke vormen van de voornaamwoorden om naar 'An' te verwijzen.

1. IK MAAK ME ZORGEN OM HET FUNCTIONEREN VAN AN. WAAR KAN IK TERECHT?

Je werkt doelgericht aan het socio-emotioneel functioneren en de taalvaardigheid van An. Toch heb je het gevoel dat An zich niet goed ontwikkelt. Wat kun je dan doen?

Spreek eerst het **Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)** aan. Het CLB kan je helpen met specifieke zorgvragen rond An. Indien nodig verwijzen zij je door naar andere instanties zoals:

- **CAW:** Het Centrum Algemeen Welzijnswerk helpt mensen met al hun vragen en moeilijkheden die te maken hebben met welzijn: een moeilijke relatie, persoonlijke moeilijkheden, financiële, administratieve, juridische of materiële problemen.

CENTRUM ALGEMEEN WELZIEN (CAW)

<https://www.caw.be>

CAW Brussel – administratie en secretariaat

Priemstraat 19A
1000 Brussel
0800/13 500 (gratis nummer voor particulieren)
02/486 45 02 (voor professionelen)
algemeen@kawbrussel.be

- **CGG:** Het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Brussel bestaat uit 4 deelwerkingen verspreid over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Elke deelwerking beschikt over een multidisciplinair team samengesteld uit psychiaters, psychologen en maatschappelijk werkers. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen kunnen in het CGG terecht voor een uitgebreide waaier aan hulpvragen en/of problemen.

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (CGG)

<https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/cgg/brussel/contact>

Deelwerking Kruidtuin

Haachtsesteenweg 76
1210 Sint-Joost-ten-Node
02/511.06.60
kruidtuin@cgg-brussel.be

Deelwerking Zuid

Van Volxemlaan 169
1190 Vorst
02/344 46 74
zuid@cgg-brussel.be

Deelwerking West

Ninoofsesteenweg 120
1080 Sint-jans-molenbeek
02/412 72 10
west@cgg-brussel.be

Deelwerking Houba

Houba de Strooperlaan 136
1020 Brussel
02/478 90 90
houba@cgg-brussel.be

- **Solentra:** Solentra staat voor 'solidariteit en trauma' en is een onderdeel van de psychiatrische afdeling van het UZ Brussel. Solentra geeft diagnostische en therapeutische ondersteuning aan vluchtelingen of migrantenkinderen en hun familie.

SOLENTRA

<https://www.solentra.be/nl>

Saintelettesquare 17 (ingang Akenkaai 1)

1000 Brussel

02/477 57 15

solentra@uzbrussel.be

- **PIM:** De werking van het expertisecentrum 'Partners in Meertaligheid' is gericht op de ondersteuning van meertalige gezinnen en kinderen. In de eerste plaats ligt de focus op het preventief werken met ouders van kinderen in de voorschoolse periode. Als school kun je gezinnen met een hulpvraag is rond meertaligheid en het taalaanbod thuis doorverwijzen voor taalanalyse en adviesgesprekken.

PIM - PARTNERS IN MEERTALIGHEID

<https://www.foyer.be/pim-taalanalyse-en-advies/>

Werkhuizenstraat 25

1080 Sint-Jans-Molenbeek

02/411 74 95

pim@foyer.be

2. WAAR VIND IK EEN TOLK?

Voor sommige gesprekken met ouders biedt een tolk een meerwaarde. Sociaal tolken en vertalers zetten een boodschap zo getrouw en volledig mogelijk om naar een andere taal.

Scholen kunnen tolken aanvragen bij de dienst 'sociaal tolken en vertalen' van het Agentschap Integratie en inburgering. Aanvullend kun je vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest terecht bij het **Sociaal Vertaalbureau** van Brussel Onthaal vzw.

Om gebruik te maken van deze diensten sluit je eerst een samenwerkingsovereenkomst af.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) stelt extra middelen ter beschikking zodat onderwijsinstellingen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel tegen een sterk gereduceerd tarief van slechts **vijf euro per uur** tolken kunnen inschakelen voor moeilijke of complexe gesprekken. Scholen die interesse hebben, kunnen rechtstreeks contact opnemen met Brussel Onthaal vzw.

AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

<https://integratie-inburgering.be/wat-doen-we/sociaal-tolken-en-vertalen>

Onthaal dienst Sociaal Tolken en Vertalen

Toekomststraat 35
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/701 79 20
STV@integratie-inburgering.be

Vlaamse Tolkentelefoon

02/208 06 11
Elke werkdag van 9 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17 uur
(tot 18 uur op maandag, dinsdag en donderdag, behalve tijdens schoolvakanties)

BRUSSEL ONTHAAL VZW

<https://www.sociaalvertaalbureau.be/>

Sociaal Vertaalbureau

Saintelettesquare 12/3 (2de verdieping)
1000 Brussel
02/511 27 15
info@brusselonthaal.be

3. WAAR KUNNEN DE OUDERS VAN AN TERECHT OM DE NIEUWE MAATSCHAPPIJ BETER TE LEREN KENNEN?

Het **Brussels onthaalbureau voor nieuwkomers (Bon)** van het Agentschap Integratie en Inburgering onthaalt mensen van buitenlandse origine. Zowel volwassen als minderjarige nieuwkomers kunnen bij Bon terecht voor een gratis inburgeringsprogramma in 18 contacttalen. Het programma bestaat uit lessen Nederlands en maatschappelijke oriëntatie, individuele trajectbegeleiding en doorverwijzing naar werk, studies en vrije tijd.

BON - AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

02/701 73 80

info@bon.be

<https://www.bon.be/>

Bon Brussel-Centraal

Kanselarijstraat 17A
1000 Brussel

Bon Schaarbeek

Colignonplein 10
1030 Schaarbeek

Bon Anderlecht

Anderlechtse-weggevoerdenstraat 1
1070 Anderlecht

4. HOE KAN AN OOK BUITEN DE SCHOOL(MJUREN HET NEDERLANDS OEFENEN?

Talentboost is een Brussels project dat taalstimulerende activiteiten aanbiedt voor kinderen van 6 tot 12 jaar biedt. Het is gericht op anderstalige nieuwkomers en op kinderen met een andere thuistaal die het moeilijk hebben met het Nederlands. Kinderen leren al spelend Nederlands, met nadruk op mondelinge vaardigheden. In een taalrijke omgeving krijgen ze de kans om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Talentboost vindt plaats in de Paas- en de Zomervakantie. <https://www.onderwijscentrumbrussel.be/projecten/talentboost>

Brede Scholen zijn samenwerkingsverbanden tussen scholen én organisaties die inzetten op maximale ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren. Veel Brede Scholen zetten in op een kwalitatief vrijetijdsaanbod op en buiten de school, ook voor kinderen die moeilijker doorstromen naar het vrijetijdsaanbod.

De contactgegevens van de 29 erkende Brede Scholen vind je op <https://www.vgc.be/wat-biedt-n-brussel/stedelijk-beleid/brede-scholen-brussel>

De **Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)** geeft elk jaar verschillende brochures uit over het Brussels sport- en vrijetijdsaanbod. Je kunt deze publicaties [online](#) aanvragen en verspreiden op school.

Ook online kun je het Brussels sport- en vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren verkennen:

- <https://www.sportinbrussel.be/>
- <https://www.jonginbrussel.be/>

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

<https://www.vgc.be/>

Emile Jacqmainlaan 135

1000 Brussel

02/563 03 00

onthaal@vgc.be

5. DE OUDERS VAN AN WILLEN NEDERLANDS LEREN. WAAR KAN DAT?

- **Huis van het Nederlands Brussel** informeert bezoekers en verwijst hen door naar de meest geschikte les NT2. Daarnaast heeft het Huis van het Nederlands Brussel specifiek ook twee andere opdrachten:
  - **Taalpromotie** betekent Brusselaars stimuleren en drempels verlagen om Nederlands te leren, te oefenen of te gebruiken.
  - Het Huis van het Nederlands begeleidt Brusselse bedrijven en diensten bij het uitwerken van hun **taalbeleid**. Je kunt bij hen terecht voor vorming en advies over duidelijke taal, infosessies op school voor ouders over het leren en oefenen van Nederlands in Brussel, conversatietafels Nederlands en lessen Nederlands voor ouders.

HUIS VAN HET NEDERLANDS BRUSSEL

<https://www.huisnederlandsbrussel.be/>

Philippe de Champagnestraat 23

1000 Brussel

tel.: 02/501 66 60

info@huisnederlandsbrussel.be

- **Ligo Brusselleer** is één van de 13 centra voor basiseducatie in Vlaanderen. Ligo Brusselleer geeft lessen taal, rekenen, computer en algemene vorming. Voor scholen heeft Ligo Brusselleer een specifiek aanbod. Op <https://partners.brusselleer.be/samenwerken/scholen> vind je een korte toelichting bij de projecten 'Welkom in de klas', 'Mijn kind gaat naar school. Ik ook!' en 'ICT@school – smartphone-lessen voor ouders'

LIGO BRUSSELLEER VZW

<https://www.ligo.be/brusselleer>

Emile Jacqmainlaan 135 – 4^e verdieping

1000 Brussel

02/223 20 45

info@ligo-brusselleer.be

6. WAAR KAN IK TERECHT MET JURIDISCHE VRAGEN VAN OUDERS?

Voor veel ouders is de school een vertrouwde plek en toegankelijk aanspreekpunt. Daardoor komen ouders met hun vragen vaak bij jou terecht. Deze vragen kunnen ook over hun asielprocedure gaan. Vragen waar je als leerkracht niet altijd het antwoord op weet.

- Bij de dienst **Vreemdelingenrecht en internationaal familierecht** van het Agentschap Integratie en Inburgering kun je als organisatie, voorziening en lokaal bestuur terecht voor informatie, advies, vorming en begeleiding over het vreemdelingenrecht en internationaal familierecht. Op hun website vind je een overzicht van het aanbod en contactmogelijkheden.

AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

<https://www.integratie-inburgering.be/juridische-dienstverlening>

Online info

<https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht>

Juridisch helpdeskadvies

02/205 00 55

- Bij het **CAW Brussel** kunnen ouders zelf rechtstreeks terecht met hun vragen rond financiële, administratieve, juridische problemen.

CENTRUM ALGEMEEN WELZIJN (CAW)

<https://www.caw.be>

CAW Brussel – administratie en secretariaat

Priemstraat 19A

1000 Brussel

0800/13 500 (gratis nummer voor particulieren)

02/486 45 02 (voor professionelen)

algemeen@kawbrussel.be

7. WAAR VIND IK MEER INFO EN VORMING OVER ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS?

- Het **Onderwijscentrum Brussel** (OCB) is een deskundige en professionele partner voor de vorming en ondersteuning van schoolteams binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De kerninhouden van het OCB zijn taalonderwijs Nederlands en meertaligheid, omgaan met armoede, diversiteit en differentiatie en partnerschap met ouders. Het OCB stelt zijn expertise ter beschikking van het brede onderwijsveld via tools zoals '[Sterk starten met An in het basisonderwijs](#)' en [vormingen](#). Interessante boeken, materialen en leermiddelen over An vind je in de [Onderwijsbibliotheek](#).

ONDERWIJSCENTRUM BRUSSEL

<https://www.onderwijscentrumbrussel.be/>

Marcqstraat 16-18

1000 Brussel

02/210 69 30

onderwijscentrumbrussel@vgc.be

onderwijsbibliotheek@vgc.be

- Het **Centrum voor Taal en Onderwijs** (CTO) is een multidisciplinair expertisecentrum rond taal, onderwijs en samenleving, verbonden aan de KU Leuven. Het CTO voert maatschappelijk relevant onderzoek uit, ontwikkelt didactische materialen en biedt professionaliseringstrajecten aan rond de vier kernthema's taalbeleid, taalverwerving, geletterdheid en evaluatie. Op <https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/nieuwkomers> vind je meer info over hun aanbod en materialen voor het werken met An.

CENTRUM VOOR TAAL EN ONDERWIJS

<https://www.arts.kuleuven.be/cto>

Blijde-Inkomststraat 7 (bus 3319)

3000 Leuven

016/32 53 67

info@cteno.be

- Het **Steunpunt Diversiteit en Leren (SDL)** is een onderzoekscentrum verbonden aan de Universiteit Gent en ondersteunt het thema 'Omgaan met diversiteit' in het onderwijs en aanverwante sectoren. Het aanbod bestaat uit visieontwikkeling, onderzoek, materiaalontwikkeling en vorming, coaching en consultancy om de talenten van iedereen, ongeacht hun identiteit en achtergrond, maximaal te helpen ontplooien en op die manier gelijke leerkansen te scheppen.

Het SDL werkte mee aan de [Edina-toolset](#) die leerkrachten en scholen met anderstalige nieuwkomers (basis en secundair) ondersteunt in hun praktijk en beleid.

STEUNPUNT DIVERSITEIT EN LEREN

<https://www.diversiteitenleren.be/>

werkadres: Sint-Hubertusstraat 8
 postadres: Blandijnberg 29000 Gent
 09/264 70 40
info@diversiteitenleren.be

- Het Expertisecentrum **Centrum voor ErvaringsGericht Onderwijs (CEGO)** is hét centrum voor welbevinden en betrokkenheid.

Het 'CEGO Onderzoek en ontwikkeling' legt zich toe op de ontwikkeling van concepten, instrumenten en krachtige leeromgevingen. Bij 'CEGO Vorming en Consult' kun je terecht voor vorming en publicaties.

CEGO – CENTRUM VOOR ERVARINGSGERICHT ODNERWIJS

www.cego.be

Schapestraat 34 bus 3776
 3000 Leuven
 016/ 32 57 40 (CEGO Vorming en Consult)
 016/37 30 07 (CEGO Onderzoek en Ontwikkeling)
info@cego.be

- Bij het **Provinciaal Documentatiecentrum DocAtlas** vind je inspiratie, verdieping of ondersteuning op maat om te werken aan gelijke kansen. In de bibliotheek kun je meer dan 35 000 leermiddelen, zoals lesmappen, werkboeken en tools ontlend. Je krijgt daarbij hulp en deskundig advies van onze medewerkers. Samen met je collega's kun je bij docAtlas ook vormingen volgen.

DOCATLAS – DOCUMENTATIECENTRUM ATLAS

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/docatlas/documentatiecentrum-atlas.html>

DocAtlas Antwerpen

Carnotstraat 110
 2060 Antwerpen
 03/203 57 50
docatlas@provincieantwerpen.be

DocAtlas Turnhout

Warandestraat 42
 2300 Turnhout
 03/203 57 50
docatlasturnhout@provincieantwerpen.be

8. WAAR KUNNEN OUDERE ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS TERECHT?

Het **onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)** bereidt anderstalige nieuwkomers (+12 jaar) voor op het gewoon onderwijs. In het onthaalonderwijs in het secundair onderwijs krijgen anderstalige leerlingen 1 jaar Nederlandse taallessen. Daarna krijgen ze begeleiding in het vervolgonderwijs.

In het Brussels secundair onderwijs richten volgende scholen OKAN-klassen in:

- **Hoofdstedelijk Instituut Anneessens-Funck** (Brussel-Stad); school voor voltijds gewoon secundair onderwijs en deeltijds beroepsonderwijs
- **Sint-Guido Instituut** (Anderlecht); school voor voltijds gewoon secundair onderwijs
- **GO! Atheneum Sint-Pieters-Woluwe** (Sint-Pieters-Woluwe); school voor voltijds gewoon secundair onderwijs
- **Don Bosco Technisch Instituut** (Sint-Pieters-Woluwe); school voor voltijds gewoon secundair onderwijs en deeltijds beroepsonderwijs

HOOFDSTEDELIJK INSTITUUT ANNESENS-FUNCK - OKAN

<https://sites.google.com/view/okan-bxl>

Slachthuislaan 50 (Linkervleugel (B), 1ste verdieping)
1000 Brussel
02 279 58 62
okan@brucity.education

SINT-GUIDO-INSTITUUT

<https://www.sintguido.be/>

Dokter Jacobsstraat 67
1070 Anderlecht
02/521 60 10
info@sintguido.be

MEERTALIG ATHENEUM WOLUWE

<https://www.atheneumwoluwe.be/>

Grote Prijzenlaan 59
1150 Sint-Pieters-Woluwe
02/771 37 42
info@atheneumwoluwe.be

DON BOSCO TECHNISCH INSTITUUT

<https://www.donboscobrussel.be/>

Guldendallaan 90
1150 St.-Pieters-Woluwe
02/771 99 62
onthaal@donboscobrussel.be